

Regimul juridic al apărărilor de fond în cadrul contestației la executare

The Legal Regime of Substantive Defences in the Enforcement Appeal

*Theodora-Gabriela BĂILĂ*¹

Rezumat: *Prezentul articol își concentrează atenția asupra celei de-a doua faze a procesului civil, mai exact asupra executării silită. În cele ce urmează, oferind explicații teoretice privind noțiunile de cauză a acțiunii, apărări de fond, motive de fapt și de drept, vom descoperi situațiile în care apărățile debitorului, care ar fi putut fi opuse în cursul judecății sau în cadrul unei căi de atac, pot fi invocate în cadrul contestației la executare. Astfel, vor fi dezvoltate ipotezele prevăzute de art. 713 C.proc.civ., respectiv situația în care titlul executoriu este reprezentat de o hotărâre judecătorească/arbitrală sau situația în care executarea silită se face în temeiul unui alt titlu decât cele antemenționate.*

Nu în ultimul rând, ne vom apleca și asupra aspectelor referitoare la clauzele abuzive, indicând în acest sens jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene relevantă în materia contestației la executare.

Cuvinte-cheie: *apărări de fond; cauză juridică; clauze abuzive; excepții procesuale; titlu executoriu.*

Abstract: *This article focuses on the second stage of the civil suit, namely on the enforcement stage. In the following, providing theoretical explanations regarding the notions "cause of action", "substantive defences", "factual and legal grounds", we will discover the situations when the debtor's defences, that could have been opposed during the trial or in the framework of an appeal, can be invoked in the enforcement appeal. Therefore, will be developed the hypotheses provided by art. 713 of the Civil Procedure Code, namely the situation in which the enforceable title*

¹ Auditor de justiție, anul I (e-mail: theodora.baila@inm-lex.ro).

is represented by a court/arbitrary judgment or the situation in which the enforcement is based on a different title than the aforementioned are detailed.

Not in the least, we will also focus on the aspects related to the abusive clauses, indicating in this sense the jurisprudence of the Court of Justice of the European Union relevant on the matter of the appeal on the enforcement.

Keywords: substantive defences; legal cause; unfair terms; procedural exceptions; title bailiff.

I. Considerații privind cauza juridică a contestației la executare și apărățile de fond care pot fi invocate în cadrul acestora

1.1. Aspecte privind noțiunile de „cauză a acțiunii”, „cauza dreptului” și „apărări de fond”

Noțiunea de „cauză” a cererii, astfel cum se arată în literatura de specialitate², poate fi apreciată ca fiind una dintre cele mai sensibile probleme în dreptul procesual civil, întrucât este anevoios uneori să se distingă între „obiect” și „cauză”, între „motive de drept” și „cauză”, între „motive de drept” și „argumente”. Elementul „cauză” reprezintă un concept factual, întrucât susținerile părților pentru dovedirea pretențiilor sau apărărilor fac corp comun cu aceasta.³ Într-o definiție sintetică, prin cel de-al treilea element din trilogia „subiecți-obiect-cauză” se înțelege fundamentul pretenției afirmate.

Cauza acțiunii⁴ (*causa petendi*) este diferită de cauza dreptului (*causa debendi*), care constituie cauza cererii de chemare în judecată, temeiul ei juridic. Prin cauza acțiunii se înțelege scopul către care se îndreaptă voința celui ce reclamă sau se apără, ce trebuie căutat în complexul de circumstanțe care determină și întrețin voința părții interesate de a reclama sau de a se apăra și de a stăruî în ceea ce reclamă ori ceea ce contestă.⁵ Într-o altă definiție, s-a arătat că prin noțiunea de

² I. Deleanu, *Noul Cod de procedură civilă. Comentariu pe articole*, vol. II, Ed. Universul Juridic, 2013, p. 308.

³ *Ibidem*.

⁴ Potrivit art. 29 C.proc.civ. Acțiunea civilă este ansamblul mijloacelor procesuale prevăzute de lege pentru protecția dreptului subiectiv pretins de către una dintre părți sau a unei alte situații juridice, precum și pentru asigurarea apărării părților în proces.

⁵ E. Herovanu, *Principiile procedurii judiciare*, vol. I, Institutul de arte grafice „Lupta” N. Stroilă, București, 1932, p.195-201 *apud*. V. M. Ciobanu, T. C. Briciu, C.C. Dinu, *Drept procesual civil. Drept execuțional civil. Arbitraj. Drept notarial. Curs de bază pentru licență și master, seminare și examene*, ed. a II-a revizuită și adăugită, Ed. Național, București, 2018, p. 110.

cauză a acțiunii se înțelege actul sau faptul juridic care constituie fundamentul de drept ce se solicită a fi sancționat sau principiul generator al dreptului invocat⁶. Pentru a înțelege această distincție, în doctrina de specialitate,⁷ se oferă următorul exemplu: în cazul în care se revendică un bun de la o persoană, cauza acțiunii o constituie deținerea abuzivă a bunului de către acea persoană și voința de a face ca această deținere să înceteze, stabilindu-se o stare corespunzătoare a dreptului pretins, iar cauza cererii de chemare în judecată poate fi contractul, succesiunea etc. Prin analogie cu această construcție exemplificativă, în materia contestației la executare, cauza acțiunii este reprezentată de o executare care nu corespunde exigențelor legale și dorința ca această executare se înceteze, pe când, *causa debendi* îmbracă forma unei cauze de stingere a obligației, prescripția.

1.2. Apece privind cauza contestației la executare și apărările de fond

În privința neregularităților procedurale care pot fi invocate în cadrul contestației la executare, este necesar a fi stabilit obiectul acesteia din urmă. Astfel, potrivit art. 712 C.proc.civ., se poate face contestație la executare împotriva executării silită, a încheierilor date de executorul judecătoresc, precum și împotriva oricărui act de executare. De asemenea, contestația la executare poate viza înțelesul, întinderea ori aplicarea hotărârii ce se execută (contestația la titlu), dar și refuzul executorului judecătoresc de a efectua o executare silită sau un alt act de executare.⁸

Pe de-o parte, potrivit literaturii de specialitate, cauza juridică a contestației la executare se reflectă în motivele de nelegalitate invocate, în criticile aduse procedurii de executare silită, deosebindu-se între motivele de drept și motivele de fapt. Motivele de fapt au în vedere situațiile, circumstanțele sau împrejurările sub aspect factual care au determinat mecanismul forței coerciției statale prin sesizarea instanței de executare, iar motivele de drept sunt cele care conturează structura juridică a temeiurilor de fapt.

Pe de altă parte, potrivit art. 31 C.proc.civ., „apărările formulate în justiție pot fi de fond sau procedurale”. Apărările de fond pot fi apărări în fapt (pârâtul afirmă că nu datorează nimic ori că a plătit datoria) sau în drept (obiectul imoral sau ilicit, cauza ilegală sau inexistentă, remiterea de datorie, compensația legală, confuziunea etc).⁹

⁶ I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. I, Ed. C.H. Beck, București, 2007, p.604.

⁷ V. M. Ciobanu, T. C. Briciu, C. C. Dinu, *op.cit.*, p. 119.

⁸ B.A.Arghir, în E.Oprina, V. Bozeșan (coordonatori), *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p.417.

⁹ V. M. Ciobanu în V. M. Ciobanu, M. Nicolae (coordonatori), *Noul Cod de procedură civilă comentat și adnotat*, vol. I - art. 1-526, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p.113.

În doctrină¹⁰ se arată că apărarea de fond este „antiteza” cererii de chemare în judecată. Prin intermediul apărărilor de fond este vizat însuși fondul dreptului, pârâtul dorind să demonstreze că cererea reclamantului nu este fondată în drept, întrucât dreptul invocat nu există, sau, deși există, el nu are întinderea atribuită de reclamant. Refuzând recunoașterea dreptului prin opunerea apărărilor de fond, pârâtul își protejează propria situație juridică. Dat fiind aceste aspecte, condițiile generale de admitere a cererii de chemare în judecată (justificarea unui interes, capacitatea procesuală, calitatea procesuală, formularea unei pretenții) sunt aplicabile și apărărilor de fond.¹¹

Apărățile de fond nu trebuie confundate cu excepțiile procesuale¹², reglementate de art. 245 și urm. C.proc.civ, acestea din urmă subclasificându-se în funcție de obiect¹³ în excepții de fond¹⁴ și excepții de procedură¹⁵.

Lato sensu, prin „apărare” se înțelege totalitatea excepțiilor procesuale, a apărărilor de fond în drept (între care și excepțiile substanțiale, de drept material) și a apărărilor de fond în fapt, inclusiv apărățile ce se pot invoca contra probelor solicitate de adversar, în vederea anulării cererii, respingerii pretenției sau, după caz, pentru întârzierea judecării¹⁶. *Stricto sensu*, apărățile” desemnează doar acele mijloace prin care se invocă obiecțiuni împotriva fondului pretenției deduse judecării, tinzând la respingerea cererii de chemare în judecată¹⁷. În același sens, în doctrină s-a considerat că acestea vizează exclusiv apărățile de fond, iar nu și apărățile procedurale (care se referă la nerespectarea normelor de competență,

¹⁰ I. Deleanu, *Tratat de procedură civilă. Noul Cod de procedură civilă*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 285.

¹¹ *Ibidem*.

¹² Potrivit art. 245 C.proc.civ. „Excepția procesuală este mijlocul prin care, în condițiile legii, partea interesată, procurorul sau instanța invocă, fără să pună în discuție fondul dreptului, neregularități procedurale privitoare la compunerea completului sau constituirea instanței, competența instanței ori la procedura de judecată sau lipsuri referitoare la dreptul la acțiune urmărind, după caz, declinarea competenței, amânarea judecării, refacerea unor acte ori anularea, respingerea sau perimarea cererii.”

¹³ G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil*, ed. a 4-a, revizuită și adăugită, Ed. Hamangiu, București, 2017, p. 447.

¹⁴ Excepțiile de fond vizează o strânsă legătură cu pretenția dedusă judecării.

¹⁵ Excepțiile de procedură reprezintă mijlocul prin intermediul căruia se invocă anumite neregularități procedurale.

¹⁶ G. Răducan, *Deosebiri între excepțiile procesuale și apărățile de fond privind ordinea, modalitatea de soluționare și efectele admiterii acestora*, în fața instanțelor de fond, 2018, *Pandectele Române*, nr. 5, p. 17-41.

¹⁷ *Ibidem*.

de organizare judecătorească ori de procedură sau la lipsuri privind condițiile de exercitare a acțiunii civile)¹⁸.

Având în vedere toată această analiză, se poate concluziona că, în faza executării silită, mai exact în cadrul contestației la executare, are loc o metamorfoză a noțiunii de apărare de fond, respectiv apărările de fond pe care debitorul le-ar fi putut produce împotriva pretențiilor creditorului în faza judecării sau în căile de atac, se transformă în motive de fapt și de drept ale contestației la executare, deci în cauza acesteia. Mergând mai departe cu acest raționament, se poate desprinde și o altă concluzie: în cadrul contestației la executare, creditorul este cel care se apără, urmărind respingerea contestației la executare și păstrarea titlului executoriu pe care îl deține.

Trecând peste aceste chestiuni teoretice, în continuare o să detaliem ipotezele prevăzute de art. 713 C.proc.civ., respectiv situațiile în care astfel de apărări de fond pot fi invocate în cadrul contestației la executare.

II. Executarea silită realizată în temeiul unei hotărâri judecătorești sau arbitrale

Un prim aspect pe care dorim să îl aducem în discuție privește rațiunea instituirii interdicției de a aduce critici executării silită în cazul în care titlul executoriu este o hotărâre judecătorească. Care este motivul reglementării unei astfel de prohibiții?

Justificarea o regăsim în însăși nevoia de a respecta autoritatea de lucru judecat a hotărârii judecătorești. În practica judiciară s-a reținut că „Motivele ce se invocă într-o contestație la executare nu se pot referi la chestiuni de fond care să repună în discuție o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, deoarece aceasta ar duce la încălcarea principiului autorității de lucru judecat. Deci, în cadrul contestației la executare, instanța nu este îndreptățită să examineze fondul raporturilor juridice dintre părți, ci trebuie să se conformeze hotărârii puse în executare. Își depășește competența instanța care administrează probe și stabilește o altă stare de fapt cu privire la posesia bunurilor împărțite prin hotărârea pusă în executare”¹⁹.

De asemenea, în alte hotărâri s-a statuat că pe calea contestației la executare nu se pot repune în discuție și administra probe pentru a se combate situația de fapt, soluționată cu ocazia procesului de fond, nu este posibil să se schimbe fondul

¹⁸ A. Vasile, *Excepțiile procesuale în noul Cod de procedură civilă*, Ed. Hamangiu, București, 2013, p. 1-2.

¹⁹ Curtea Supremă de Justiție., s. civ., dec.civ. nr. 1353/1992, în *Dreptul* nr. 7/1993, p. 89 și dec.civ. nr. 1180/1999, în *Dreptul* nr. 2/2000, p. 180, *apud* G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil*, ed. a 5-a, revizuită și adăugită., Ed. Hamangiu, București, 2020, p. 1263.

soluției cuprinse în titlu executoriu²⁰, iar judecarea cauzei cu lipsă de procedură nu poate constitui motiv al contestației la executare, deoarece pe calea contestației la executare nu se pot invoca decât împrejurări care privesc executarea propriu-zisă sau înțelesul și întinderea hotărârii ce se execută, nu și împrejurări cu privire la modul în care s-a judecat pricina.²¹

Totuși, în literatura juridică s-a admis că anumite motive de nelegalitate pot fi invocate și în această situație, respectiv cele care se circumscriu exclusiv momentului ulterior emiterii titlului executoriu și care nu au putut fi valorificate în procesul finalizat cu pronunțarea titlului executoriu²². Astfel de motive vizează cauze de stingere a obligației – plata, compensația legală – care nu au putut fi valorificate în procesul în care s-a pronunțat hotărârea ce reprezintă titlul executoriu, întrucât au apărut ulterior finalizării procesului (în primă instanță și, eventual, în calea de atac pe care legea o prevedea) în care ar fi existat posibilitatea invocării lor, conform dispozițiilor legale.

În același sens s-a conturat și practica judiciară reținând că: „Dreptul de retenție poate fi invocat și pe calea contestației la executare, dar numai în măsura în care s-a născut ulterior hotărârii de restituire sau dacă, în procesul dintre părți, problema restituirii ori a evacuării nu a fost discutată în mod de sine stătător, pentru ca deținătorul să fie în situația de a-și face toate apărărilor”²³.

De asemenea, recurgerea la contestația la executare -în ansamblul ei- nu este cu putință în situația în care contestatorul are deschisă calea unei acțiuni de drept comun pentru apărarea drepturilor sale. Spre exemplu, schimbarea unor împrejurări survenite ulterior rămânerii definitive a hotărârii nu pot conduce la modificarea obligației de plată. Astfel, pentru a obține modificarea dorită în cazul despăgubirilor civile pentru prejudiciile născute din faptele ilicite, stabilite prin hotărâri judecătorești definitive și care pot fi augmentate sau diminuate dacă prejudiciul existent la data pronunțării hotărârii s-a agravat ori s-a micșorat, ca urmare a aceluiași fapt prejudiciabil, este necesară introducerea unei acțiuni de

²⁰ C.A. București, s. a III-a civ., dec. civ. nr. 3001/2001 în G. Boroș, O. Spineanu-Matei, *Codul de procedură civilă adnotat*, Ed. Hamangiu, 2011, p. 762.

²¹ Trib. București, s. a III-a civ., dec. civ. nr. 3240/1998, în C.P.J 1998, p.183 *apud* G. Boroș, M. Stancu, *op.cit.*, p. 1263.

²² E. Oprina în E.Oprina, V. Bozeșan (coordonatori), *Executarea silită. Dificultăți și soluții practice*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2016, p. 397.

²³ Jud. Sectorul 6 București, sent. civ. nr. 733/2005, nepublicată, *apud* G. Boroș, M. Stancu, *Drept procesual civil*, ed. a 5-a, revizuită și adăugită., Ed. Hamangiu, București, 2020, p. 1263.

drept comun. În mod corespunzător, și în situația obligațiilor de întreținere este nevoie de o acțiune de drept comun²⁴.

O altă restricție care se impune contestației la executare se referă la imposibilitatea complinirii eventualelor omisiuni săvârșite cu ocazia judecării. Aceste omisiuni pot fi remediate prin intermediul căilor legale de atac sau în condițiile art. 444 C.proc.civ²⁵. Această regulă a primit și consacrare jurisprudențială, statuându-se că pe calea contestației la executare nu este posibil să se soluționeze cererile formulate de părți care, din omisiune, nu au fost rezolvate de instanțele care au judecat procesul²⁶.

III. Executarea silită realizată în temeiul unui titlu care nu este o hotărâre judecătorească sau arbitrală

În urma modificării art. 713 alin. (2) C.proc.civ.²⁷, se pot invoca în cadrul contestației la executare și motive de fapt sau de drept privitoare la fondul dreptului cuprins în titlul executoriu, însă numai dacă legea nu prevede în legătură cu acel titlu executoriu o cale procesuală distinctă pentru desființarea lui, inclusiv o acțiune de drept comun.

Așadar, pentru primirea criticilor invocate împotriva titlului executoriu, în ipoteza prevăzută de art. 713 alin. (2) C.proc.civ, trebuie să fie îndeplinite următoarele condiții: a) titlul executoriu să nu constea într-o hotărâre judecătorească sau arbitrală; b) motivele de fapt și de drept să nu vizeze desființarea titlului executoriu sau dacă vizează desființarea titlului executoriu să nu existe o altă cale procesuală, inclusiv o acțiune de drept comun²⁸. Astfel, pot fi invocate motive de nelegalitate ale executării silită privitoare la întinderea creanței sau modalitatea de executarea a creanței, cauze de stingere a creanței, precum plata și valabilitatea acesteia, compensația legală, prescripția dreptului de a obține executarea silită²⁹.

²⁴ I. Leș, *op. cit.*, p. 995.

²⁵ I. Leș, *op. cit.*, p. 994.

²⁶ Trib. Suprem, s. civ., dec. civ. nr. 1292/18.06.1983, C.D. 1983, p. 174, *apud*. I. Leș, *op.cit.*, p. 994.

²⁷ Articol modificat prin Legea nr. 310/2018 pentru modificarea și completarea Codului de procedură civilă, precum și pentru modificarea și completarea altor acte normative, publicată în M.Of. nr. 1074 din 18 decembrie 2018.

²⁸ Prin cale procesuală pentru desființarea titlului se înțelege atât o acțiune principală specifică (spre exemplu, plângerea contravențională), cât și o acțiune de drept comun (spre exemplu, rezoluțiunea sau rezilierea judiciară).

²⁹ G. Boroi, M. Stancu, *op.cit.*, p. 1267.

Încă un aspect mai este de prezentat în finalul prezentei secțiuni, și anume că dispozițiile art. 713 alin. (2) C.proc.civ nu se opun invocării, în cadrul contestației la executare, a unor motive de fapt și de drept care au în vedere valabilitatea din punct de vedere formal al titlului executoriu, astfel de verificări fiind permise încă din etapa încuviințării executării silită, potrivit art. 666 alin. (5) pct.3 C.proc.civ, sau a formalității de deschidere a procedurii de executare, potrivit art. 665 alin. (1) C.proc.civ.

Altfel spus, nevalabilitatea titlului executoriu rezultată din nerespectarea cerințelor de formă poate fi invocată inclusiv în cadrul contestației la executare, limitele instituite de art. 713 alin. (1) și (2) C.proc.civ. nefiind aplicabile în această situație.³⁰

IV. Invocarea clauzelor abuzive în cadrul contestației la executare

Caracterul abuziv al clauzelor stipulate într-un contract încheiat între un profesionist și un consumator, această convenție reprezentând totodată și titlul executoriu, poate fi invocat direct în cadrul contestației la executare, în pofida existenței unei acțiuni în anulare de drept comun. Pentru a ajunge la această concluzie este necesară cercetarea jurisprudenței Curții de Justiție a Uniunii Europene.

Așadar, în jurisprudența constantă a CJUE³¹ s-a statuat că o legislație națională care prevede prohibiția instanței de executare, în cadrul unei proceduri de executare, să analizeze, din oficiu, caracterul abuziv al unei clauze, deși dispune de elemente de drept și fapt necesare în acest scop, înfrânge principiul efectivității drepturilor conferite consumatorilor de dreptul Uniunii Europene, potrivit căruia o dispoziție națională nu poate face imposibilă sau excesiv de dificilă aplicarea dreptului Uniunii Europene.

Continuând cu evidențierea caracterului derogator al clauzelor abuzive în această materie, în Hotărârea din 17 mai 2022, IO c. Impuls Leasing România IFN SA³², CJUE a decis că „Articolul 6 alineatul (1) și articolul 7 alineatul (1) din Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii trebuie să fie interpretate în sensul că se opun unei legislații naționale care nu permite instanței de executare silită a unei creanțe,

³⁰E. Oprina în E. Oprina, V. Bozeșan (coordonatori), *op.cit.*, p. 398.

³¹ CJUE, Hotărârea din 14 martie 2013, Mohamed Aziz, C-415/11, EU:C:2013:164 , pct. 62-63; CJUE., Hotărârea din 14 iunie 2012, Banco Espanol de Credito, C-618/10, EU:C:2012:349, pct. 57.

³² CJUE, Hotărârea din 17 mai 2022, IO c. Impuls Leasing România IFN SA, C-725/19, EU:C:2022:396.

sesizată cu o contestație la această executare, să aprecieze, din oficiu sau la cererea consumatorului, caracterul abuziv al clauzelor unui contract încheiat între un consumator și un profesionist care constituie titlu executoriu, din moment ce instanța de fond, care poate fi sesizată cu o acțiune distinctă de drept comun în vederea examinării caracterului eventual abuziv al clauzelor unui asemenea contract, nu poate suspenda procedura de executare silită până la pronunțarea unei hotărâri pe fond decât în urma plății unei cauțiuni la un nivel care poate descuraja consumatorul să introducă și să mențină o asemenea acțiune”.

Deosebit de importantă în această materie este și Ordonanța C.J.U.E. din 6 decembrie 2019, pronunțată împotriva BNP Paribas Personal Finance SA Paris și Secapital Sàrl 2019³³, care în punctul 34 stabilește că „Directiva 93/13 trebuie interpretată în sensul că se opune unei norme de drept național în temeiul căreia un consumator care a încheiat un contract de credit cu o instituție de credit și împotriva căruia acest profesionist a început o procedură de executare silită este decăzut din dreptul de a invoca existența unor clauze abuzive pentru a contesta procedura menționată după expirarea unui termen de 15 zile de la comunicarea primelor acte ale acestei proceduri, chiar dacă acest consumator are la dispoziție, în temeiul dreptului național, o acțiune în justiție în scopul constatării existenței unor clauze abuzive a cărei introducere nu este supusă niciunui termen, dar a cărei soluție nu produce efecte asupra celei care rezultă din procedura de executare silită și care îi poate fi impusă consumatorului înainte de soluționarea acțiunii în constatarea existenței unor clauze abuzive.”

Așadar, caracterul abuziv al unei clauze poate fi invocat în cadrul contestației la executare inclusiv în ipoteza împlinirii termenului de 15 zile prevăzut pentru introducerea contestației și a existenței unei acțiuni în anulare de drept comun nesupusă unui termen, dar care nu ar avea consecințe asupra procedurilor de executare silită.

V. Concluzii

Contestația la executare reprezintă mijlocul prin care debitorul supus executării silite poate să aducă în atenția instanței de executare neregularități privind executarea silită în ansamblul său ori a unui act de executare, înțelesul, întinderea ori aplicarea hotărârii ce se execută (contestația la titlu), nelegalități privind încheierile date de executorul judecătoresc, precum și refuzul executorului judecătoresc de a îndeplini un act de executare silită.

³³ CJUE, Ordonanța din 6 decembrie 2019, MF c. BNP Paribas Personal Finance SA Paris Sucursala București și Secapital Sàrl, C-75/19, EU:C:2019:950.

Prin raportare la toate aspectele teoretice și practice învederate în prezentul articol, se poate concluziona că pentru a decide primirea sau, dimpotrivă, respingerea anumitor motive de nelegalitate ale executării silite, instanța de executare trebuie să parcurgă anumite etape.

În primul rând, se impune stabilirea naturii titlului executoriu (hotărâre judecătorească/arbitrală sau alt titlu). Ulterior, în ipoteza unui titlu executoriu reprezentat de o hotărâre judecătorească sau arbitrală, este necesară analiza motivelor invocate, acestea urmând a fi primite doar dacă se circumscriu exclusiv momentului ulterior emiterii titlului executoriu și nu au putut fi valorificate în procesul finalizat cu pronunțarea titlului executoriu. Pe de altă parte, dacă titlul executoriu nu este o hotărâre judecătorească sau arbitrală, în cadrul contestației la executare pot fi invocate: a) motive de fapt și de drept împotriva titlului executoriu care nu au ca scop desființarea acestuia, b) motive prin care se urmărește desființarea titlului, dar pentru care legea nu prevede o altă cale procesuală, inclusiv o acțiune în anulare de drept comun, c) critici care privesc neregularități de formă a titlului executoriu și, nu în ultimul rând, d) caracterul abuziv al clauzelor contractuale.